

VEČERNI LIST

Posamezna številka 60 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . K 84.—

za pol leta . K 42.—

za četrt leta . K 21.—

za 1 mesec . K 7.—

Za Ljubljano mesečno 7 K

Za inozemstvo mesečno K 12.—

Uredništvo in uprava:

Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon štev. 50

Kandidati SLS.

Na včerajšnjem zboru zaupnikov so bili soglasno sprejeti naslednji kandidati:

A) ZA KRANJSKO.

I. Kandidatje s splošnimi pogoji.

1. Janez Brodar, posestnik v Hrastju pri Kranju. (Nosilec liste.)

2. Josip Gostinčar, minister na razpoloženju, Ljubljana.

3. Josip Nemanič, posestnik v Zlebeju pri Meliki.

4. Janez Stanonik, posestnik v Horjulu.

5. Karol Škulj, župnik v Dolenji vasi pri Ribnici.

6. Janez Štrcin, posestnik v Kaplji vasi pri Komendi.

7. Anton Lampret, posestnik na Murjavi pri Krki št. 17.

8. Franc Kobal, posestnik v Gabrijelah pri Trzinu.

9. Josip Poznič, posestnik Gradiše pri Lukovici.

10. Anton Marincek, zasebni uradnik v Ljubljani.

11. Ivan Rakoše, posestnik na Straži pri Novem mestu.

12. Janez Finžgar, posestnik na Breznici na Gorenjskem.

II. Kvalificirani kandidati.

1. Anton Sušnik, profesor v Ljubljani.

2. Dr. Franc Kulovec, tajnik SLS v Ljubljani, ali Franc Smoder, urednik »Slovenca« v Ljubljani. Zbor zaupnikov prepusti izvršilnemu odboru stranke, da odloči med tema kandidatom.

3. Dr. Andrej Gosar, poverjenik na razpoloženju, Ljubljana.

Kot namestniki:

1. Dr. Janko Brejc, predsednik deželne vlade.

2. Ivan Dolenc, profesor v Ljubljani.

3. Ing Dušan Serbec, poverjenik v Ljubljani.

B) ZA MESTO LJUBLJANA.

1. Dr. Andrej Gosar, poverjenik na razpoloženju v Ljubljani. (Nosilec liste.)

2. Ivan Ogrin, stavbeni mojster v Ljubljani.

Klic slovenskemu ljudstvu.

Na veličastnem včerajšnjem zboru zaupnikov krščanskega ljudstva se je iznova pokazala močna disciplina naših vrst in goreča volja do zmage. Tisoči mož našega ljudstva, ki so včeraj zborovali, so nam poročili gotove zmage. Iz naziranja našega ljudstva je izšel tudi volivni oklic SLS, ki najprvo z vso odločnostjo poudarja zahtevo po avtonomni Sloveniji, zahtevo po samoupravi slovenskega ljudstva.

»Ti si poklicano, da rešiš to državo, da jo iztrgaš iz krempljev dosedanjih močtev, da ji daš ustavo, ki bo to državo povzdignila pred vsem svetom, na drugi strani pa zajamčila Tebi tvojo narodno, jezikovno in kulturno svobodo.

Prva točka tega osvobodilnega programa, s katerim naša stranka stopa v boj, je enotna samouprava za celo Slovenijo kot zgodovinsko in gospodarsko enotno pokrajino. Zato zahtevamo avtonomijo Slovenije s skupščino in njej odgovorno pokrajinsko vlado, ki naj opravlja tudi posle državne uprave v deželi. Pokrajinska skupščina ima zakonodajno oblast, v kolikor ni izrecno pridržana skupnemu parlamentu. Pokrajinska vlada pa bodi, v kolikor upravlja posle državne uprave, le-te odgovorna.

Kar se tiče zunanje politike, se bo naš ugled in naša moč nasproti sosedom dvignila le tedaj, ako se naša država od vrha do tal demokratizira. Armada naj bo v službi ljudstva. Taka armada bo najboljša bramba domovine! O miru in vojski naj se ne sklepa brez ljudstva in njegovih zastopnikov!

3. Srečko Žumer, stavec v Ljubljani.
4. Dr. Vinko Gregorič, primarij v Ljubljani.

C) ZA ŠTAJERSKO IN PREKMURJE.

I. Kandidatje s splošnimi pogoji (po abecednem redu):

1. Roškar Ivan, posestnik in minister na razpoloženju, Sv. Jurij v Slov. goricah. (Nosilec liste.)

2. Černej Karol, župan in mlinar, Fram pri Mariboru.

3. Keš Stanko, rudarski strojnik, Trbovlje.

4. Krajnc Martin, župan, Velika Pirešica.

5. Krepek Anton, delavski tajnik, Maribor.

6. Meško Anton, posestnik, Lahonci (Ptujski okraj.)

7. Pinterič Ljudevit, posestnik, Belčinci. (Prekmurje.)

8. Pišek Franc, župan in poslanec Orehovavas pri Mariboru.

9. Pišek Jožef, posestnik, Medlog pri Celju.

10. Pušenjak Vlado, nadrevizor, Maribor.

11. Steblovnik Martin, posestnik, Šmartno ob Paki.

12. Škoberne Jožef, posestnik, Dovško, Rajhenburg.

13. Vrečko Jakob, župan, Ponikva ob juž. žel.

14. Vrečko Martin, posestnik, Žeger, Kozje.

15. Žebot Franjo, posestnik, Maribor.

16. En kandidat za Prekmurje se še določi.

II. Kvalificirani.

1. Dr. Anton Korošec, minister.

2. Dr. Josip Hohnjec, državni poslanec.

3. Dr. Franc Jankovič, minister na razpoloženju.

4. Dr. Josip Leskovar, odvetnik in vladni komisar, Maribor.

5. Dr. Anton Ogrizek, odvetnik, Celje.

zdravi smisel našega kmeta, da se ne bo dal od svojih sovražnikov razcepiti in da bo šel z združenimi močmi v boj pod zastavo svoje ljudske stranke. **Zakaj ta mu hoče priboriti samovlado v slovenski deželi, ko hočejo njegovi lažiprijatelji prodati njegove koristi centralizmu.**

Delavskega ljudstva na Slovenskem prva zaščitnica je bila krščanska organizacija, ki jo je ustanovil dr. Krek, in ki ji v političnem oziru daje izraza SLS. Duh odločnega boja za delavske in socialne pravice kliče delavstvo v krščanski tabor:

»Slovenska Ljudska Stranka, ki načelno stoji na stališču socialne pravičnosti in dolžnosti vseh do dela, je od svojega početka brezobzirno branila siromaka in trpina. Ne navezana na nikogar, razen na svoja načela in svojo vest, je zahtevala enake socialne pravice za vse. Zajamčujoč zasebno last, v kolikor ni v kvar koristim družbe, nalaga Slovenska Ljudska Stranka socialne dolžnosti vsem, da ne bodo

eni na račun dela in trpljenja drugih državo v svoj osebni prid izkoriščali.

Odklanjajoč reakcijo, ki jo name-rava z železno roko uvesti vladajoča klika, bo Slovenska Ljudska Stranka neomajno stala za popolno koalicijsko svobodo delavskega stanu, da se bori zoper svoje izkoriščevalce, za socializacijo produkcije, za socialno zavarovanje bolnih, brezposelnih in ostarelih. Gromadni boj zoper kapital pa se ne bo dal uspešno izvesti, ako se bo delavstvo cepilo med socialiste in komuniste, od katerih so prvi dejansko pokazali, da ne znajo nič pozitivnega ustvariti, drugi pa stremijo za svetovno revolucijo, ki bi Evropo izpremenila v pogorišče, morišče in puščavo, kjer bi kraljeval glad — da ne govorimo o »narodnih socialistih«, ki so zgolj pomožni bataljon »demokratske« buržazije.

Pod to zastavo gremo v boj! Pod to zastavo bo zmagalo — slovensko krščansko ljudstvo!

Volivni program SLS.

Govor dr. Gosarja na zboru zaupnikov.

Na zboru zaupnikov SLS, ki se je vršil 25. t. m. v Ljubljani, je očrtal dr. Gosar program, s katerim stopa SLS o prvih volitvah v naši novi državi pred slovensko ljudstvo. Program govori sam zase jasno dovolj in ga bo slovensko ljudstvo gotovo umelo. Dr. Gosar je izvajal:

Slovensko ljudstvo in država.

SLS, ki je toliko doprinesla za osvobojenje in zedinjenje Jugoslovenov, se ob volitvah v ustavotvorno skupščino postavlja na stališče edinstvene države SHS. Za temelj temu edinstvu smatra adresu Narodnega večja regentu in njegov odgovor nanjo. V tem edino veljavnem državnem aktu je zajamčeno, da do uveljavljanja nove ustave ostanejo v moči dosedanj avtonomni in administrativni organi. Vse, kar se je doslej izpreminjalo v organizaciji uprave v državi in v pokrajinah, ima le prehodni značaj in ne more biti v nobenem oziru merodajno za končno ureditev teh zadev.

Ko pa slovensko ljudstvo priznava edinstveno državo SHS, misli tudi na naše še ne odrešene brate in zahteva, da se v mejah naše edinstvene države združi vse slovensko ozemlje.

Država imej eno ustavo, eno državno ozemlje, eno državljanstvo z enotnimi državljanskimi pravicami, kakor tudi le eno državno oblast, ki se udeležuje v zakonodaji, upravi in sodstvu. Tudi nazunaj, v vseh političnih in gospodarskih odnosih z zunanjim svetom ter v brambi domovine nastopaj edinole država kot edinstvena nositeljica oblasti.

Za samoupravo!

Zagotovivši državi vse, kar potrebuje za svojo edinstvenost, zahtevamo pa tudi za njene dele, kar nujno potrebujemo za svoj naravni razvoj, a to je pokrajinska samouprava. Vse, kar tiče le posameznih pokrajin, naj urejajo le-te same po svojih potrebah. Osrednji parlament naj izdaja le široke okvirne zakone, njih izpolnitev in izvršitev pa naj se prepusti pokrajinski avtonomiji.

Stroški za skupne državne zadeve naj se pokriva iz dotičnih centralno upravljanj panog in podjetij (monopoli, carina, železnice itd.); razen tega naj se uvede enoten progresiven dohodninski davek, h kateremu naj se pritegnejo državljani vseh pokrajin po njihovih dohodkih. Vsi drugi davki naj se prepuste pokrajinam za njihove lastne potrebe.

Pokrajinske samouprave naj se zgrade na temelju občinskih in okrajnih zastopov in uprav. Pokrajinsko zakonodajo izvršuj pokrajinska skupščina. Pokrajinska vlada bodi njen izvršilni organ in v vseh avtonomnih zadevah odgovorna le njej. Razen tega pa izvršuj pokrajinska vlada tudi posle državne uprave v dotični pokrajini, da ne bomo imeli v deželi zopet dragega in nerodnega sistema dvovrstnih ob-

lasti. V državnih stvareh odgovarja pokrajinska vlada seveda osrednji vladi.

Vera.

Prevažno za nas je versko-kulturno vprašanje. Zahtevamo, da se svoboda in popolna enakopravnost naše katoliške Cerkve pa tudi drugih veroizpovedanj v ustavi prizna in zajamči. Vse stvari, ki se gajo na versko področje (n. pr. zakon, šola itd.), naj se urede sporazumno med Cerkvijo in državo. Kjer bi to ne bilo mogoče, ne sme država za pripadnike katoliške vere ničesar določati, kar bi nasprotovalo katoliškim verskim načelom. Starišem mora ostati nedotaknjena pravica do verske in splošnonravne vzgoje otrok; snovanje in izbira šol mora biti za vse državljane svobodna.

Gospodarska zbornica.

Poleg posebnega, stanovskega, to je kmečkega, obrtnega, trgovskega, industrijskega, delavskega, uradniškega prava, ki ga stoji na stališču popolne enakopravnosti vseh stanov, obenem pa vpoštevajoč njihove posebnosti, nujno tirjamo, zahtevamo tudi, da se v varstvo njihovih koristi vsem stanovom dovolijo in priznajo posebni stanovski zastopi, kojih delegati, izpolnjeni z direktno voljenimi zastopniki naj tvorijo drugo, gospodarsko zbornico osrednjega parlamenta.

Socialni program.

Splošna dolžnost dela se mora v ustavi izrecno ugotoviti. Vsak državljan — kolikor je tega zmožen — je dolžan produktivno ali sicer socialno koristno delati in tudi največje premoženje ga ne odvezuje te dolžnosti. **Kdor ne dela, naj tudi nima pravice do sadov, ki mu jih donaja v brezdelju njegovo imetje.** Vsakemu pa, ki svojo delovno dolžnost vestno vrši, mora država zagotoviti človeka vredno delo in v dobi dela, marveč tudi v slučaju boleznih, nezgode, starosti, onemoglosti, brezposelnosti. Zato zahtevamo za vse delavce, ročne in duševne, brez razlike stanov enotno, popolno socialno zavarovanje, kakor tudi sicer najpopolnejšo socialno politiko. (Viharno odobravanje.)

Zasebno lastnino priznavamo ter zahtevamo zanjo primerne varstva, toda poleg tega se mora v ustavi izrecno poudariti, da nalaga zasebna lastnina družabne dolžnosti, in da se mora tako izvrševati, da je to družbi v prid. Da se onemogoči brezmejno kopičenje premoženja v rokah maloštevilnih bogatašev, naj se določi primerna, zahteve in potrebe modernega gospodarskega življenja vpoštevajoča maksimalna premoženjska meja.

Oseba svoboda, ki se mora tudi v ustavi zajamčiti, je zlasti možna le tedaj, če se neomejena svoboda v zbiranju bogastva in njegove uporabe, kakor sploh neomejena gospodarska svoboda utesni in

skrči, ter podredi družabnim interesom. (Veliko odobravanje.)

Avtonomnim upravnim enotam, zlasti občinam ter dalje tudi združenim naj se v ustavi prizna pod primernimi pogoji **prava podružljati občne važna in koristna podjetja.** Konzumentom ter delavcem in uslužbencem naj se omogoči primeren vpliv na vodstvo in upravo velikih podjetij, da morejo čuvati svoje in občne družabne koristi.

Potom posebnih, iz zastopnikov vseh pri poedinah panogah gospodarskega življenja zainteresiranih krogov sestoječih gospodarskih svetov naj se pripravi pot k avtonomiji poedinah gospodarskih strok.

Zemlja, za katero zahtevamo posebno zemljiško pravo, naj se da tistemu, ki jo obdeluje ali ki bi jo rad obdeloval. (Veliko odobravanje.) Agrarna reforma naj se izvede. Špekulacija s stavbišči se mora onemogočiti; mesta in občine naj imajo pravico, da smejo važna stavbišča pod primernimi pogoji razlastiti.

Davčna politika.

Za kritje državnih in javnih bremen sploh se mora porabiti predvsem zemljiška in kapitalna renta. Zato naj se obdavči v prvi vrsti dohodek iz premoženja samega

na sebi. Pri višjih dohodkih bodi tudi davčni odstotek višji. Davek na vojne dobičke naj se izvede. Indirektni davki, trošarina, naj se v kar največji meri odpravijo. Določiti naj se v vsakem oziru zadoščajoč eksistenčni minimum, ki se ne sme obdavčiti.

Militarizem.

Militarizem z njegovimi neznosnimi posledicami odklanjamo z vso odločnostjo. Svetovna vojna je dokazala, da za brambo zadošča le sorazmerno zelo kratka doba vojaškega službovanja in vežbanja. Vojaško službovanje naj se radi tega skrči na najkrajšo možno dobo. Odpravi naj se vse, kar služi paradi in zunanjemu blesku vojaštva. (Veliko odobravanje.)

Za dr. Gosarjem sta govorila še posl. Brodar in hrvatski zastopnik dr. Janko Šimrak.

DELA VSTVO IN SLS.

Na koncu včerajšnjega zborovanja se je oglasil k besedi poslanec Gostinčar, ki je sporočil najlepše pozdrave organiziranega krščanskega socialnega delavstva. To krščansko delavstvo pričakuje od SLS, da bo vedno z vso odločnostjo zastopala delavske koristi v boji proti kapitalizmu in izkoriščanju.

Kako mejo zahtevajo Italijani.

Pred pogajanj z Italijo.

LDU Belgrad, 25. oktobra. (ZNU) Po neki brzjojavki, poslani iz Rima v Pariz, bi se imeli italijanski ministri sestati pred dvema dnevoma, da bi odobrili program glede pogajanj med Italijo in Jugoslavijo. Kakor poroča list »Giornale d'Italia« bi bil program italijanske vlade nastopni: Meja bi šla od Julijskih alp ter bi objela Volosko tako, da bi bila zagotovljena teritorialna zveza z Reko. Reka bi bila svobodna država, suverena, v nobenem oziru odvisna od zveze narodov, razpolagajoča popolnoma z luk, pristaniščem in železnico. Zadar s pristojnim zaledjem naj bi postal svobodno mesto, ki bi naj ga diplomatsko zastopala Italija. Kvarnerski otoki in Korčula naj bi se razdelili. Šibenik in Kotor ter obmejni otoki naj bi se demilitarizirali. Italijanskim manjšinam v Jugoslaviji bi se morala dati politična, verska in prosvetna svoboda. Akoravno ugotavlja, da je ta program bolji ka-

kor Nittijev, se »Giornale d'Italia« vendar ne zadovoljuje z njim, češ da se žrtvuje Dalmacija. Po brezžičnih vesteh iz Aten so glavne poteze sporazuma med Italijo in Jugoslavijo že ugotovljene. Jugoslavija bi dobila za teritorialne odstopitve kot kompenzacijo gospodarske prednosti ter bi se med obema državama vzpostavil pravi trgovski sporazum.

LDU Belgrad, 25. oktobra. »Progres« javlja: Pogajanja z Italijo se poslednje dni niso pomaknila naprej. Italijanska vlada še ni obvestila naših delegatov, kdaj naj odidejo in kam naj pridejo k pogajanjem. Zdi se, da je v Rimu pričakovati vladne krize, vsled česar se italijanska vlada tudi ne bavi z jadranskim vprašanjem. Nemiri v Italiji še niso zadušeni, ter preti še vedno nevarnost novih uporov. Zdi se, da hočejo jadransko vprašanje za sedaj odstaviti z dnevnega reda.

Reka pripada Hrvatski.

Angleška izjava.

LDU London, 25. oktobra. (ZNU) Pod naslovom »Reško vprašanje« pri naša »Morning Post« članek, v katerem pravi, da se je v Italiji pogosto trdilo, kako so zavezniki, predvsem Rusija, vsilili 5. člen londonske pogodbe iz l. 1915, po katerem naj bi se Reka odstopila Hrvatski. Medtem pa je dobro znano, da ni Sonnino v času pogajanj nikdar zahteval Reke. Gornja italijanska trditev je definitivno ovržena z objavljenjem brzjojavke barona Sonnina od 21. marca 1915, poslana italijanskima poslanikoma v Londonu in Petrogradu. Ta brzjojavka je bila odpisana omenjenima poslanikoma že mesec dni pred podpisom londonske pogodbe. Posebno značilen je nastopni odstavek v tej brzjojavki: »Hrvatska dobi, naj potem ostane ujedinjena z

Avstro-Ogrsko ali pa naj se od nje odtrga, obalo od Voloskega do Dalmacije, skupno z najbližjimi otoki (Krk, Rab in Bag), z glavnim pristaniščem na Reki poleg ostalih pristanišč v Morlaskem prelivu.« Ta brzjojavka je bila najprej objavljena v listu »Il Resto del Carlino« dne 9. septembra ter ni bila dementirana. List »Corriere della Sera« je razpravljal o tej brzjojavki ter je pripomnil: »Londonska pogodba izrečno priznava Reko Hrvatski in ne D'Annunziu ali njegovim legijonarjem. Po objavi Sonninove brzjojavke od 21. marca 1915 ni mogoča nobena druga interpretacija. Senator Sonnino more, ako to želi, pojasniti parlamentu, zakaj ni zahteval Reke za Italijo, zavezniki sami pa ne morejo biti bolj royalistični kakor kralj sam.

Dr. Tavčar — dr. Gosar.

Menda ni zgolj slučaj, da si stojita v stolnem mestu Ljubljana JDS in SLS nasproti z listami dr. Tavčarja in dr. Gosarja. Prvi liberalec, neizprosno branitelj neomejene zasebne lastnine, kapitalist in akcijonar različnih družb, branitelj ljubljanskih milijonarjev proti delavskemu proletariatu, ki v vagonih in zatohlih stanovanjih še umreli ne more. Drugi pa je krščanski socialist, mož, ki je jasno dokazal zmisel za najhnednejše, mož, ki stoji na stališču, da imetje nalaga dolžnosti do družbe, mož, ki pravi, da je delo merilo za vsakogar, ki pravi, da so dohodki iz premoženja brez dela neupravičeni in krivični. Prvi star pripadnik kapitalističnega družabnega reda, ki že umira, drugi mlad prvobornik za krščansko socialistični družabni red, ki se že poraja. Za kom pojdemo? Kdorkoli je padel med proletarijat, hodisi delavec, uradnik, kmet ali meščan, komurkoli je vzel kapitalizem predpogoje človeka vrednega življenja, ta ne bo premljeval, ta bo volil listo dr. Gosarja, da tako dokaže, da je glavno mesto Ljubljana pripravljeno obračunati s staro-purgarskim kapitalizmom in iti boljši bodočnosti nasproti. Boj za listo dr. Gosarja je boj za udejstvitev kršč. socializma. Živel krepek, dostojen boj zanj, živel zmagala naša!

Volivni boj.

b S shoda zaupnikov SLS. Kandidatje SLS so izmed nevalificiranih poslancev sami pristni kmetje, poleg treh delavcev in dveh obrtnikov. Le kočevski okraj se je enoglasno izrekel za kandidaturu župnika Karola Škulja iz Dolenjevski pri Ribnici. Kmetje so na ta način hoteli javno manifestirati zaupnico slovenskemu svečenstvu, ki je vsikdar stalo na braniku delavskih in kmetijskih koristi. Karol Škulj, ki je med vojno švilgal iz kraja v kraj, ki je bil zasovražen od vseh vojaških in političnih oblasti, ki je vodil deputacijo za deputacijo v Ljubljano, ki je napel vse sile za razvoj domače lesne industrije v kočevskem okraju, Karol Škulj naj ve, da stoji ljudstvo kočevskega okraja kot en mož za njim, liberalcem Pučjevega in Mustarjevega kalibra pa bo pri volitvah pokazalo vrata. Čast komur čast, zlasti značajem. Ljudem pa, ki se vedno leve, je treba povedati, da ljudstvo nima mesta zanje v odločilnih hihih narodove usode. Naj zmagaja v kočevskem okraju volja krščanskega ljudstva.

b »Jutrova« resnica. Današnje »Jutro« piše, da je bilo na nedeljskem shodu SLS v Unionu 800 ljudi. Kako debela laž je to, nam dokažejo sledeča dejstva: Naši reditelji so pobrali od udeležencev 1668 vstopnic, nad 400 ljudi so ali pustili brez vstopnic, ker so

jih osebno poznali, ali pa jih iz prijaznosti pustili, nad 200 udeležencev pa vstopnic ni oddalo, ker so bili deloma pred prihodom rediteljev v dvorani, deloma pa so prišli v dvorano skozi verando Uniona, kjer ni bilo rediteljev. Udeležencev je bilo torej na nedeljskem shodu najmanj 2100, torej so jih uredniki pri »Jutru« pohrustali kar 1300. Dober tek! »Jutro« naj kar laže naprej, saj liberalni cvičkarji laži najraje verjamejo. Dejstvo pa je, da so bili na shodu i nekateri komunisti, oziroma pripadniki vseh ostalih svobodomiselnih strank. Ti bodo sami vedeli, da »Jutro« laže. Kaj praviš k temu »Jutro — Morgenstern«?

NAKNADNE OBČINSKE VOLITVE V SRBIJI.

LDU Belgrad, 25. oktobra. »Politika« poroča: Včeraj so se vršile ponovne volitve občinskega odbora v Arangelovcu. Radikalci so dobili 202 glasov, demokrati 87, komunisti 58 glasov. Pri prvih volitvah so dobili radikalci samo 21 glasov več kakor demokrati.

LDU Belgrad, 25. oktobra. »Pravda« poroča iz Niša: Pri ponovnih volitvah občinskega predstojnika je dobil komunistični kandidat čevljarski mojster Pavel Totović 1296 glasov, demokratski kandidat trgovec Peter Stanković pa 596 glasov. Isti list poroča iz Skoplja, da je komunistični kandidat Kosta Stefanović dobil pri ponovnih volitvah 400 glasov več kakor skupni kandidat demokratov in radikalcev.

GRŠKI KRALJ UMRL.

LDU Belgrad, 26. oktobra. (ZNU) Poročajo iz Aten, da je danes ob 6. uri zjutraj umrl grški kralj.

OBČINSKE VOLITVE V ITALIJI.

LDU Rim, 23. oktobra. (Stefani.) Listi ugotavljajo, oda se vrše občinske volitve kljub ljutemu volivnemu boju po vsej Italiji brez incidentov. Ker je ljudska stranka odklonila, skleniti z drugimi strankami reda koalicije, so socialisti v nekaterih krajih dobili večino.

Politične novice.

+ Dvojna mera. Z ozirom na d' Annunziado poljskega generala Żeligowskega, ki je zasedel Vilno in proglasil ondi samostojno poljsko državo, primerja »Agramer Tagblatt« postopanje entente nasproti nam na Koroskem. Dasi smo poslali tja samo dva bataljona vojakov, dočim stojita v neposredni bližini celi dve italijanski diviziji, nam je ententa brezobzirno ukazala, da se takoj umaknemo, češ, da ne mara ustvarjanja gotovih dejstev. V istem času pa se na severovzhodu Evrope uresničujejo gotova dejstva, ki so reški d' Annunziado na las podobna. Toda vsa ta gotova dejstva entente ne spravijo iz ravnotežja. Samo kadar gre za koroško ali jadransko vprašanje v jugoslovanskem zmislu, takrat se ji takoj grozeče zmrača obraz in z neizprosno kretnjo nam narekuje svojo voljo. Taka je pravičnost velikih nasproti malim.

+ Avstrijski socialisti izstopili iz vlade. Z ozirom na izid volitev v narodno skupščino je avstrijska socialno-demokratska zveza sklenila, da vsi socialistični člani vlade nemudoma odlože svoja mesta in odklonijo poverjenje z nadaljnjim vodstvom poslov. Sklep se je takoj izvršil, nakar je predsednik narodne skupščine Seitz pozval predsednika kabineta svet dr. Mayrja (kršč. soc.), naj mu predlaga osebe za začasno zasedbo izpraznjenih državnatajnskih mest. Dr. Mayr je predlagal: za voditelja zunanje urada dr. Mayrja, za socialno skrbstvo Edvarda Heilna, za vojsko Breyskyja. Seitz je predlog sprejel in imenovanim poveril označena državna tajništva. Socialisti odklanjajo vsako nadaljnjo vdeležbo na vladi.

+ Borba angleških rudarjev. Generalni štrajk angleških rudarjev traja dalje. Z vlado se vrše pogajanja, a brez uspeha. Sedaj je sklenil parlamentarni odbor strokovnega kongresa, da se sam loti rešitve rudarskega vprašanja ter je za jutri sklical na posvet zastopnike vseh rudarskih okrožij. Med železničarji je močna struja, ki je proti temu, da bi se v prid rudarjem vpriporil železniški štrajk; tako so se strojevodje in kurjači naravnost izrekli proti štrajku. — V Londonu zastaja spričo rudarskega štrajka domalega vse gospodarsko življenje. Po cestah se pomikajo veliki demonstracijski sprevodi. Angleško banko je zasedlo vojaštvo. Ministrski svet zboruje pernanentno. — Potniški promet med Anglijo in Havreom je ustavljen, promet z ostalimi francoskimi lukami omejen.

+ Iz Ukrajine. Iz Tarnova poročajo, da so se vsi uradi ukrajinske ljudovlade preselili v Kamenec Podolski. — Iz Bukarešta poročajo, da so se rdeče čete že po večjem delu umaknile iz Odese. Mesto oblegajo od severa ukrajinski vstaši. Železniška progla Odesa—Žmerinka se nahaja do Balte v rokah ustašev. — Po teh poročilih je jasno, da je stališče boljševikov v Odesi postalo nevzdržno. Umakniti se bodo morali brezdvomno proti vzhodu, če se bodo rešili, je drugo vprašanje.

Dnevne novice.

— Začasna delavska zavarovalnica zoper nezgode v Ljubljani je z ozirom na novo uredbo zavarovanja delavcev zoper nezgode (glej Uradni list z dne 14. oktobra 1920 št. 118) določila rok za predložitev preračunov zavarovalnega prispevka za l. polletje 1920 na čas od 1. novembra do vključno 14. novembra 1920. Tiskovine za preračun se gg. podjetnikom vposljejo tekom prihodnjih dni. Preračuni se morajo vrniti točno izpolnjeni najpozneje do 14. novembra 1920 ter v istem roku vplačati zavarovalni prispevek. Ako zavarovalni prispevek ne bo vplačan do 14. novembra 1920, se bodo računale od 15. novembra 1920 naprej 5 odstotne zamudne obresti.

— Ukradena sol. Na kolodvoru v Zalogu je bilo vlomljeno v železniški voz št. 44.093. Vlomilci so odnesli osem vreč po 50 kg. Ukradena sol je bila vredna 2800 kron in jo je odposlal Andra Jud v Solnogradu trgovcu Šarabonu v Ljubljani.

— Nasilen vlom. Skozi skedenj je vlomil v hišo posestnika Andreja Isternica v Lavrovu št. 21 pri Zireh neznan lopov, ki je nato odprl zaklenjeno skrinjo, katera je stala v zgornji sobi, s sekiro, ki jo je nadel pri hiši in s katero je odprl tudi sobo zapirajoča vrata. Iz skrinje je odnesel blaga v vrednosti 1362 kron. Rokovnjač, ki je, kakor se sumi, 25 letni slabo oblečeni mož, je najbrže pobegnil čez demarkacijsko črto v zapadni ozemlje.

— Sladkor v Ukrajini. V zapadni Ukrajini so bili posejali 150.000 desetlin zemlje s sladkorno peso. Iz te bodo pridelali 300.000 ton sladkorja. To je komaj desetina normalnega sladkornega pridelka v prejšnjih časih. Za pošiljatev na zapad pride letos v poštev samo tovarna sladkorja v Horodoku v Podoliji. Ta bo lahko oddala pol milijona pudov sladkorja.

Ljubljanske novice.

lj Bolniški strežniki. V četrtek, dne 28. oktobra 1920 zvečer ob pol 8. uri se bo vršil v prostorih Ljudskega doma v Mostah shod bolniških strežnikov in se, da se ga vsi brez razlike v obilnem strežniku. Ker je shod zelo važen, prosimo številu udeležev. Torej, na 28. oktobra 1920 vsi na shod!

lj Šentjakovski Orel v Ljubljani. Danes zvečer točno ob pol 8. uri seja novega odbora. Ob 8. uri se vrši fantovski večer. Udeležba vseh članov potrebna.

lj »Mlinar in njegova hči«. Ljudski oder v Ljubljani bo igral v nedeljo in ponedeljek na praznik Vseh svetnikov ob pol osmi uri zvečer znano žaloigro v petih dejanjih »Mlinar in njegova hči«, ki jo je igral že lani. Vloge so nanovo razdeljene, igra je nanovo naštudirana. Koncem tedna bo mogoče dobiti vstopnice v predprodaji. Na to opozarjamo že danes.

lj Stavka brivskih pomočnikov v Ljubljani. Danes so začeli stavkati v Ljubljani brivski pomočniki. Kot izjavljajo mojstri, so zahteve take, da jim ne morejo ugoditi, ne da bi bili prisiljeni zvaliti ves del bremen na svoje naročnike. Danes brijejo in strižejo sami mojstri.

lj Gledališki igralci so začeli neko gibanje. Nezadovoljni so z razmerami pri gledališču, zelo se pritožujejo nad sedanjo upravo. Zahtevajo tudi izboljšanje gnotnega stanja. Baje nameravajo stopiti v stavko. Jutri se bo menda vršil javen shod, ki bo odločil.

lj Poizkušen samomor. I. B., 20letni pekovski pomočnik, je povabil v soboto dne 23. oktobra popoldne v kavarno Podgačnik na starem trgu svojo znanko A. K. in še dve njeni prijateljici ter jim je tam natočil vino, katerega je prinesel s seboj. V tej družbi je začel I. B. kravetati, kar je opazila njegova znanka, ko je isti iz onemoglosti zlezal s stolice na tla, nakar je poklicala bližnjega stražnika na pomoč. Ta je ugotovil, da si je I. B. z brivskim nožem prerezal žilo na levi roki, katera mu je zato močno krvavela. I. B. so oddali v bolnišnico, njegovo stanje ni nevarno.

Razne novice.

r Katoliška univerza v Milann. Ob priliki štirinajstote obletnice smrti svetega Jeronima je naznanil milanski kardinal Ferrari, da namerava papari ustanoviti v Milanu katoliško univerzo. Univerzo bodo odprli že prihodnje leto v nekem samostanu in bo obstajala iz bogoslovne, modroslovne in pravosodno-socialnoekonomične fakultete.

r Nov planet. Pred nekaterimi dnevi so odkrili na dunajski zvezdarnici nov mali planet. To je 90. odkritje te zvezdarnice.

Odgovorni urednik Jože Rutar.
Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.
Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.